

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P. D. S.**, so sídlom v S., S. 55, : , zastúpeného JUDr. H. K., advokátkou, v S. proti žalovanej **A. V.**, bývajúcej v S.S., **o vypratanie bytu**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky, pod sp.zn. 6 C 196/2006, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 30. decembra 2009, sp.zn. 25 Co 141/2009 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom zo 17. septembra 2009, č.k. 6 C 196/2006-287 (v poradí druhým) zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal, aby žalovaná vypratala byt na prízemí vpravo v bytovom dome v S.S., stojacom na parc. č. X., zapísanom na LV č. X. do 15 dní od právoplatnosti rozsudku, z dôvodu, že skončila doba nájmu a v byte býva bez právneho dôvodu. Zároveň žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v celkovej výške 832, 34 € na účet jej advokátky do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Mal za preukázané, že obytný dom so štyrmi bytmi v S. bol postavený začiatkom 60-tych rokov bývalým D.J.S.. Byt, ktorý je predmetom sporu, bol Ing. A... V., členovi D., pridelený do užívania predstavenstvom D. S.. Keďže X. uzavrel Ing. A... V. so žalovanou A. V. manželstvo, mal za to, že tým zároveň vzniklo právo spoločného užívania bytu manželmi podľa ustanovenia § 175 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného do 31. decembra 1991. Po smrti manžela žalovanej, ktorý zomrel X., sa jedinou užívateľkou bytu stala žalovaná v zmysle ustanovenia § 180 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného do 31. decembra 1991, ktorej právo osobného

užívania bytu na dobu neurčitú sa zamenilo podľa ustanovenia § 871 Občianskeho zákonníka od 1. januára 1992 na nájom bytu na dobu neurčitú. Konštatoval, že ak žalovaná v roku 2002, resp. 2003 uzavrela nájomnú zmluvu na dobu určitú, tento právny úkon je neplatný s poukazom na ustanovenia § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka, keďže ním došlo k poškodeniu práv nájomcu, ktorému by sa nedôvodne zmenil nájomný vzťah na dobu určitú. O náhrade trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 30. decembra 2009, sp.zn. 25 Co 141/2009 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Považoval za potrebné zaoberať sa problematikou osobného užívania bytu (resp. neskôr novelou Občianskeho zákonníka zákonom č. 509/1991 Zb. zmenenou na nájom bytu) vo vzťahu žalovanej k jej nebohému manželovi Ing. A... V.. S poukazom na vývoj právnej úpravy týkajúcej sa osobného užívania bytov v Občianskom zákonníku pred a po účinnosti novely zákona č. 509/1991 Zb. a v predpisoch s ním súvisiacich (v zákone č. 41/1964 Zb. o hospodárení s bytmi, vyhláske č. 45/1964 Zb. ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, zákone č. 189/1992 Zb. o úprave niektorých pomerov súvisiacich s nájmom bytov a s bytovými náhradami) konštatoval, že predpokladom zmeny osobného užívania bytu na nájom služobného bytu bolo splnenie kritérií stanovených zákonom pre služobné byty, k čomu došlo zákonom č. 189/1992 Zb., ktorý nadobudol účinnosť 13. mája 1992. Podľa stanoviska Najvyššieho súdu SR, sp.zn. Cpj 24/93 z 23. marca 1994, spoločný nájom bytu manželmi podľa ustanovenia § 703 ods. 1 Občianskeho zákonníka vznikne aj k bytu, ktorý bol inak určený pre ubytovanie pracovníka organizácie (§ 7 vyhl. č. 45/1964 Zb.), ak tento byt stratil charakter služobného bytu alebo nie je bytom osobitného určenia (§ 709 Občianskeho zákonníka). Mal za to, že byt, vypratanie ktorého je predmetom sporu, stratil účinnosťou novely zákona č. 509/1991 Zb. a zákona č. 189/1992 Zb. povahu bytu predpokladanú v ustanovení § 709 Občianskeho zákonníka a postavenie nájomcu bytu pôvodne trvale určeného pre ubytovanie pracovníka organizácie týmto dňom. Dospel k záveru, že tvrdenie žalobcu o tom, že žalovaná užíva byt bez právneho dôvodu nie je dôvodné. Uviedol, že iba tá skutočnosť, že bývalé D. nevedlo podľa príslušných predpisov evidenciu dokladov a svojich aktov, vrátane dokladov o stavbe bytovky, stavebného povolenia, ako aj užívacieho povolenia a tiež dokumentáciu svojich rozhodnutí predstavenstva a členskej schôdze, nemôže byť na ujmu členovi družstva a nájomníkovi bytu. Za nespornú považoval skutočnosť, že bytovka bola postavená jednotným roľníckym družstvom a že v nej na základe rozhodnutia predstavenstva družstva. bývali od počiatku

žalovaná s jej, teraz už nebohým manželom. Uzavrel, že aj správanie sa družstva až do podania návrhu na vypratanie bytu zodpovedalo tomu, že vady rešpektovalo a akceptovalo legalitu osobného užívania, resp. nájom bytu bez akýchkoľvek problémov, a preto žalovaná v uvedenom byte nebýva bez právneho dôvodu. Vzhľadom na uvedené, rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. Žalovanej nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, lebo jej žiadne trovy nevznikli.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa zmenil a rozhodol tak, že žalovaná je povinná vypratať byt nachádzajúci sa na prízemí vpravo v bytovom dome súp. č. X., postavenom na prac. č. X.1, vedenom pre kat. úz. Obce S., zapísanom na liste vlastníctva číslo X. do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 236 O.s.p. v spojení s ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Mal za to, že odvolací súd na zistený skutkový stav aplikoval nesprávnu právnu normu. V dovolaní rozoberal skutkový stav a právny stav veci tak, ako ho uvádzal v konaní pred súdmi nižších stupňov. Uviedol, že žiaden právny predpis neupravuje, aby si účastníci nemohli vzájomné vzťahy upraviť zmluvou, ani vzájomné právne vzťahy meniť a že zákon nepostihuje neplatnosťou, ak jestvujúci užívací vzťah si účastníci upravia nájomnou zmluvou uzavretou na dobu určitú. Poukázal na to, že v predmetnej veci medzi účastníkmi existoval zmluvný vzťah založený nájomnou zmluvou z 26. marca 2002, s dobou nájmu dohodnutou na dobu určitú, ktorú žalovaná ani nepoprela, ani jej platnosť nenapadla v súdnom konaní. Napriek tomu, že podaným návrhom sa žalobca domáhal vypratania bytu z dôvodu skončenia dohodnutej doby nájmu, touto otázkou sa súdy vôbec nezaoberali. Namietal, že právny záver odvolacieho súdu, že v konkrétnej veci vznikol spoločný nájom bytu manželmi, nie je správny, ale naopak mal za to, že so žalovanou vznikol nájomný vzťah na základe nájomnej zmluvy uzavretej na dobu určitú, ktorý sa skončil 31. decembra 2002.

Žalovaná sa k podanému dovolaniu nevyjadрила.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods.1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1

O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil do právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

V danom prípade dovolaním žalobcu nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p. skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, či o prípad rozhodovania

vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Takéto vady konania ale v dovolacom konaní neboli zistené.

Žalobca v dovolaní namietal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia žalobcu boli opodstatnené, ním uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

Keďže ustanovenia § 237, § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu nepripúšťajú, bolo potrebné tento opravný prostriedok odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanej náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. septembra 2010

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová